

Närvaron är viktig. Så säger Jonathan Lutz som är en riktig spekkare.

Över förväntan. – Publikens skall delta för då blir utbytet större och det har de verkligen gjort, säger Ove Røsbak.

Både sorg och glädje. – Det finns verkligen ett hälsoprogram i kulturen som gör att man upplever känslor på ett annat sätt, säger Marianne Folkedotter.

Med musiken som verktyg

Musikturné möjliggör kontakt med människor

– Musiken är ett sätt att vakna till och komma ihåg, säger Marianne Folkedotter som i över tio år arbetat med musik i världen.

Hon är en av tre som gör ett försök att få in musiken i vården genom projektet Sjung för livet.

Harriet Jossfolk tfn 8295 421

Den nordiska konsertturnén *Sjung för livet* pågår som bäst i Österbotten. Turnén är en del av ett större projekt som strävar till att förmedla kultur till institutioner inom hälsovårds- och socialbranschen. Den norska stiftelsen Natur-Kultur-Helse är initiativtagare till projektet och det förverkligas med hjälp av stöd från Nordiska Rådet.

Turnén görs av Marianne Folkedotter från Sverige, Ove Røsbak Norge och Jonathan Lutz Finland. De ger totalt tolv konserter på fyra dagar. På måndag och tisdag var de i Vasa och Korsholm. I går besökte de bland annat Hötorcentret i Jakobstad och i dag är de i Karleby.

– Turnén började i september i Norge. Idén kommer även från den norska trubaduren Lars S Hauge. Detta efter att vi i många år bildat nätverk inom

kultur och hälsa och arrangerat olika konferenser. Han tog initiativ till något konkret, säger Folkedotter.

Efter Norge gick turnén till Umeå. Trion har främst spelat på institutioner och speciellt för demens. Med musikens hjälp kan demens årtminstone för korta stunder minnas. Framträdandet blir därmed en slags minnesträning.

Borde ingå i vardagen

Marianne Folkedotter är född i Västerbotten 1958 och bor i dag i Nordmaling. Hon har jobbat på flera institutioner inom geriatrik och akutmottagningar. Åren 1991–2001 arbetade hon på heltid med musik i institutionsmiljöer inom äldreomsorg.

Hon har även undervisat institutionspersonal i hur man med hjälp av musik kan främja bättre hälsa.

– Det är inte så vanligt att man arbetar med musik inom äldreomsorgen som jag, men det finns andra. Helst skulle vi ju se att musiken började ingå i det dagliga programmet, men dit är det nog långt ännu, säger hon.

Själv har hon även erfarenhet av äldreomsorg utan musik.

– Jag arbetade i många år på äldreomsorg där det fanns gattar i värma, men aldrig tog jag upp någon och sjöng. För så anses det att man inte ska göra. Man skall jobba under arbetstid och inte sitta och spela. Det är väl på grund av den här uppfattningen som det är så svårt att få musiken att bli

en del av vardagen, säger hon.

Måste vara bekant musik

För att få kontakt med musikens hjälp krävs förstås att sådan musik framförs som lyssnarna känner igen. Fast egentligen är det fel att tala om publik eller lyssnare i det här fallet för vad trion vill är att alla deltar i konserten.

– Det handlar om möten i största allmänhet och om att man kan mötas på olika sätt, säger Folkedotter.

Respons har de också fått på alla platser som de rört sig.

– Det har faktiskt varit över förväntan, säger Ove Røsbak.

Han är född 1959 i Furnes, Hedmark i Norge, men numera bosatt i Lillehammer. Han debuterade med sin diktamsling år 1978. Muntlig berättartidnition har varit en viktig inspirationskälla i hans författarskap. Røsbak läser mest under programmet, fast han bjuder även bland annat på mormorsblues, eller bestemors blues som det heter på norska.

Närvaron viktig

Jonathan Lutz är född 1953 i Minnesota men har sedan 1977 arbetat mest i Sverige och Finland.

Ett tidigt intresse för musik och psykiatri ledde till engagemang i gemenskapsbyggande projekt. För tillfället har han bland annat ett högläsningssprojekt vid brasan med skolbarn, en kör med medeltidernas män som skall turnera i Kina och en kör för 70 år fyllda. Som doktorand i musikvetenskap vid Åbo akademi forskar han i ämnet musik i familjen.

– Närvaron är viktig i vårt projekt. Vi vill gärna undvika att tala om läkare eller patienter precis som man gör i andra konst- och hälsoprojekt, utan det handlar mer om identitet och att genom musiken må bättre, säger han.

Lutz är även orsak till att det finns några lillcitrer med på turnén. Dessa lämnas kvar på de ställen som trion besöker så att de även sedan kan användas.

– Vi vill att personalen är med under konserten för att någon ur den möjligen skulle kunna få idéer om hur de kan fortsätta med musiken som arbetsredskap, förklarar Folkedotter.

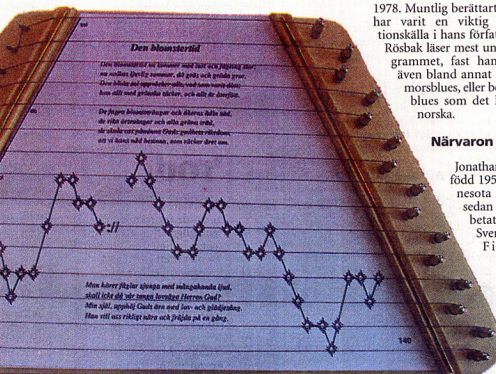
Avslutas i dag

Pohjola-Nordens distrikt i Österbotten har koordinerat *Sjung för livet* i Österbotten.

I dag besöker gruppen Karleby. De börjar med Emeliehemmet och fortsätter med Ventus äldreomsorg. Därefter åker de till Aftonby i Oravais. Kvällen avslutas med en nordisk viskväll och allsångsaffon på Norrvalla i Vöri. I den medverkar också föreningens trubadur Lars S Hauge från Norge och Visans Väner.

I dag avslutas även projektet som helhet.

– Meningen var från början att vi skulle ha åkt till Danmark och Island också, men språksvårigheterna satte stopp för det, berättar trion.

Alla kan spela. Genom att följa blommorna på schemat kan även den som är ovan för det rätt på lillcitrarn.